
Η καλλιτεχνική εργασία στην Ελλάδα :
καθεστώς, πολιτικές, προοπτικές
Τοποθέτηση Ε.Κ.Β.Ε. σχετικά με τις πολιτικές που διέπουν την καλλιτεχνική εργασία

Ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση και εύχομαι ο διάλογος που αναπτύσσεται αυτές τις δύο μέρες να αποτελέσει το έναυσμα για μία νέα πολιτιστική πραγματικότητα.

Επειδή ο χρόνος της εισήγησης είναι περιορισμένος κατέγραψα κάποια σημεία που κατά τη γνώμη μου είναι σημαντικό να ειπωθούν. Θα μου επιτρέψετε να τα διαβάσω ώστε να μην καταχραστώ το χρόνο των συνομιλητών μου.

Αρχικά πριν αναφερθούμε στις πολιτικές που πρέπει να ακολουθηθούν, θα πρέπει να επισημάνουμε και να εκτιμήσουμε κάποιες σταθερές που διέπουν την καλλιτεχνική εργασία:

- ο πολιτιστικός τομέας αποτελεί σημαντική πηγή θέσεων απασχόλησης,
- η κοινωνία έχει καθήκον και συμφέρον να υποστηρίξει τους καλλιτέχνες καθώς διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο στη βελτίωση της ποιότητας της κοινωνικής ζωής,
- η υποστήριξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας και διάδοσης της παραμένει ευθύνη του κράτους,
- η μεγάλη πλειοψηφία των καλλιτεχνών εξακολουθεί να ζει υπό συνθήκες επισφαλείς και ανάξιες του κοινωνικού ρόλου που διαδραματίζουν,
- η καλλιτεχνική δραστηριότητα έγκειται στην ασυνέχεια του εισοδήματος από την καλλιτεχνική δημιουργία,
- οι καλλιτέχνες δεν είναι δυνατόν να καταταγούν σύμφωνα με το παραδοσιακό πλαίσιο κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται για τους υπόλοιπους εργαζόμενους λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων τους,
- το φορολογικό σύστημα δυσκολεύει τη θέση τους εξαιτίας της μη σταθερής φύσης των εισοδημάτων τους και
- η οικονομική κατάσταση των καλλιτεχνών έχει επιδεινωθεί σε μεγάλο βαθμό καθώς βρέθηκαν χωρίς κρατικές ενισχύσεις λόγω των πολιτικών λιτότητας και βρέθηκαν εκτεθειμένοι στο έλεος μίας ασταθούς και σκληρής αγοράς που βρίσκεται σε αναστολή λειτουργίας σχεδόν ένα χρόνο τώρα.

Έχοντας υπόψη μας όλα τα παραπάνω, θα πρέπει να εξεταστούν σωρευτικά τα ακόλουθα με σκοπό τη χάραξη νέων πολιτικών στον τομέα της καλλιτεχνικής εργασίας :

1. πλήρης αναγνώριση πτυχίων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων που μέχρι και σήμερα είναι αδιαβάθμητα με σκοπό τη συμμετοχή των καλλιτεχνών σε δημόσιους διαγωνισμούς. Είναι αδιανόητο να έχουμε λάβει διπλώματα κατόπι

εξετάσεων στο Υπουργείο Πολιτισμού & να μην έχουν καμία ισχύ εδώ και πολλές δεκαετίες,

2. ενσωμάτωση καλλιτεχνικών μαθημάτων σε όλες τις τάξεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό την απορρόφηση καλλιτεχνών στην εκπαίδευση και την ανάδειξη δημιουργικής σκέψης στη μαθητική κοινότητα,
3. παραχώρηση εγκαταστάσεων ή χώρων εργασίας σε οργανώσεις καλλιτεχνών με σκοπό την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας καθώς η στέγαση τους είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα,
4. ανάπτυξη εθνικών δράσεων με στόχο τη δια βίου επιμόρφωση των καλλιτεχνών αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες και την επιχειρηματικότητα καθώς μία μεγάλη μερίδα καλλιτεχνών είναι αυτοαπασχολούμενοι και δε διαθέτουν τις ανάλογες γνώσεις σχετικά με το επιχειρείν,
5. διάθεση δημοσίων κονδυλίων για την τόνωση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, έκφρασης και διάδοσής της μέσω περιφερειακών προγραμμάτων με αντίστοιχη ποσόστωση έτσι ώστε να υπάρχει δίκαιη και ισόποση κατανομή σε όλη την επικράτεια,
6. αναζήτηση νέων μορφών χρηματοδότησης των τεχνών όπως για παράδειγμα, η δημιουργία ενός ταμείου στήριξης της καλλιτεχνικής δημιουργίας,
7. επαναφορά της ισχύς των αδειών ασκήσεων επαγγέλματος και των κλαδικών συλλογικών συμβάσεων με ανανεωμένο αμοιβολόγιο,
8. μείωση ή τροποποίηση στον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών λαμβάνοντας υπόψη την περιοδική άσκηση της καλλιτεχνικής δραστηριότητας έτσι ώστε να δοθεί ένα σημαντικό κίνητρο στην αυτοαπασχόληση των καλλιτεχνών και την πάταξη της «μαύρης» εργασίας,
9. εξασφάλιση ασφαλιστικής κάλυψης των καλλιτεχνών για τις περιόδους εκείνες κατά τις οποίες δε διαθέτουν έσοδα,
10. κατάργηση του παράγοντα χρόνου εργασίας ως προϋπόθεση για την πρόσβαση των καλλιτεχνών στις διάφορες κοινωνικές παροχές πχ. ταμείο ανεργίας, επίδομα εποχικότητας,
11. εξασφάλιση συμμετοχής επαγγελματιών οργανώσεων καλλιτεχνών στο σχεδιασμό της εθνικής πολιτιστικής πολιτικής και
12. αφήνω τελευταίο το επίκαιρο θέμα που απασχολεί τελευταία τον κλάδο μας, θέσπιση ενός κώδικα δεοντολογίας στον κλάδο του πολιτισμού που θα στοχεύει στη διασφάλιση ασφαλούς χώρου εργασίας και διδασκαλίας σε όλους τους συμμετέχοντες και θα ρυθμίζει συμπεριφορές και εργασιακές σχέσεις με σκοπό να σταματήσουμε τη βία, τη σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση σε χώρους πολιτισμού. Βέβαια, το μεμονωμένο αυτό μέτρο δεν πιστεύω ότι θα επιφέρει ουσιαστική αλλαγή καθώς οι κακοποιητικές συμπεριφορές δεν εμφανίζονται μόνο

στον πολιτισμό αλλά σε όλους τους εργασιακούς χώρους. Έτσι το κυριότερο είναι να θεσμοθετηθεί το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια από κοινωνιολόγους και όχι με ανάθεση σε άλλες ειδικότητες και να τοποθετηθούν ψυχολόγοι σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Με αυτόν τον τρόπο θα επέλθει η έγκαιρη ενημέρωση και υποστήριξη όλης της μαθητικής κοινότητας απέναντι σε κάθε μορφή βίας.

Ολοκληρώνω επισημαίνοντας ότι η πολιτιστική πολιτική οφείλει να στοχεύει στη γνώση, την ενίσχυση και τη διάδοση όλων των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων και να προστατεύει όλους τους καλλιτέχνες από την οικονομική δυσχέρεια με σκοπό να επικεντρώνονται στην ελεύθερη και απρόσκοπτη καλλιτεχνική έκφραση.

Αλεξάνδρα Ακανθοπούλου
Σκηνοθέτης | Οπερατέρ | Founder & CEO of [Spookville](#)
Γ. Γραμματέας της [Ένωσης Κινηματογραφιστών Β. Ελλάδας](#)

